

Plán manažmentu povodia

Plán manažmentu povodia je základným nástrojom na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v oblastiach povodí, ktorý na základe vykonaných analýz súčasného stavu povrchových vôd a podzemných vôd a zhodnotenia vplyvu ľudskej činnosti na vodné pomery ustanovuje environmentálne ciele a programy opatrení na ich dosiahnutie vrátane finančného zabezpečenia. Plán manažmentu povodia sa povinne využíva v krajinom plánovaní alebo môže byť krajiným plánom. (§ 13, ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Návrh plánu manažmentu povodia vypracúva Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci s ostatnými dotknutými subjektmi pre 10 čiastkových povodí v SR (Morava, Dunaj, Váh, Hron, Ipel, Slaná, Bodva, Hornád, Bodrog a Dunajec a Poprad).

Ministerstvo životného prostredia SR je podľa § 13, ods. 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách povinné verejnosti, užívateľom vôd, samosprávnym krajom, obciam a dotknutým orgánom štátnej správy sprístupniť na účely predloženia písomných pripomienok, aktívnej účasti a konzultácií na dobu šiestich mesiacov:

- časový a vecný harmonogram prípravy návrhu plánu manažmentu povodia,
- identifikované významné vodohospodárske problémy,
- návrh plánu manažmentu povodia.

Návrh plánu manažmentu povodia, ktorý obsahuje program opatrení, schvaľuje **Ministerstvo životného prostredia SR**. Schválené plány manažmentu povodí sú podkladom na vypracovanie Vodného plánu Slovenska a jeho programu opatrení. Plán manažmentu povodí sa prehodnocuje a aktualizuje každých šesť rokov. (§ 13, ods. 7 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Vodný plán Slovenska

Vodný plán Slovenska je dokument vodného plánovania na ochranu a zlepšenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd a vodných ekosystémov, na trvalo udržateľné a hospodárne využívanie vôd, na zlepšenie vodných pomerov, na zabezpečenie územného systému ekologickej stability a na ochranu pred škodlivými účinkami vôd. (§ 14, ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Vypracovanie Vodného plánu Slovenska zabezpečuje Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci s dotknutými ústrednými orgánmi štátnej správy. Vodný plán Slovenska je podkladom na vypracovanie Medzinárodného plánu manažmentu povodia Dunaja a Medzinárodného plánu manažmentu povodia Visly v súlade s medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky. (§ 14, ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Vodný plán Slovenska schvaľuje vláda Slovenskej republiky a jeho záväznú časť, ktorá obsahuje program opatrení, vyhlasuje nariadením. Schválený Vodný plán Slovenska sa prehodnocuje a aktualizuje najmenej každých šesť rokov od jeho prvého schválenia. (§ 14, ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Program opatrení

Program opatrení vychádza z analýz, ktoré sa vykonávajú v rámci vodného plánovania, z výsledkov monitorovania vôd, hodnotenia stavu vôd a z určených environmentálnych cieľov. Program opatrení obsahuje opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia environmentálnych cieľov. Pre jednotlivé opatrenia sa určuje časový plán ich uskutočnenia, zdroje a spôsoby úhrady nákladov na ich uskutočnenie. Pri každom opatrení sa musí vyhodnotiť predpokladaný výsledok z hľadiska zlepšenia vodných pomerov v danom vodnom útvere. (§ 15, ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Opatrenia na dosiahnutie environmentálnych cieľov prijaté v programe opatrení sa musia realizovať do troch rokov od dňa schválenia Vodného plánu Slovenska a odo dňa schválenia plánu manažmentu povodia. (§ 15, ods. 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Program opatrení, ktorý tvorí záväznú časť Vodného plánu Slovenska, vyhlasuje v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. vláda SR nariadením.

Programy opatrení sa musia preveriť a podľa potreby aktualizovať do 22. decembra 2015 a následne každých šesť rokov. Nové alebo aktualizované opatrenia sa musia realizovať do troch rokov od dňa ich ustanovenia. (§ 15, ods. 5 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách)

Vodný plán Slovenska

Implementácia rámcovej smernice o vode

Plánovanie na úseku vodného hospodárstva má na Slovensku dlhodobú tradíciu. Spracúvanie komplexných koncepcíno-plánovacích vodohospodárskych dokumentov sa datuje do povojnového obdobia. Prvým takýmto významným dokumentom bol Štátny vodohospodársky plán z roku 1954, nasledoval Smerný vodohospodársky plán z roku 1975, hydroekologické plány povodí a vodohospodárske plány povodí z roku 1991, zastrešené súhrnným koncepcíno-strategickým dokumentom s názvom Generel ochrany a racionálneho využívania vôd (1. vydanie v r. 1995, 2. vydanie v r. 2001).

Zmeny do spracúvania vodohospodárskych plánovacích dokumentov priniesla snaha Slovenskej republiky o vstup do Európskej únie a s tým súvisiaca implementácia **smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000 ustanovujúcej rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti vodnej politiky** (skrátene nazývaná **rámcová smernica o vode, RSV**).

RSV vytvára základ pre spoločnú vodnú politiku v krajinách Európskej únie (EÚ). RSV zavádza nový prístup k vodnému hospodárstvu založený na riečnych povodiach, prirodzených geografických a hydrologických jednotkách. Cieľom RSV je:

- zabránenie zhoršovaniu stavu vodných a od vody závislých ekosystémov,
- podpora udržateľného využívania vôd,
- zvýšenie ochrany vodného prostredia obmedzením alebo postupným ukončením vypúšťania rizikových látok,
- znižovanie znečisťovania podzemných vôd a
- zmiernenie účinkov povodní a sucha.

Členské krajiny EÚ sú za týmto účelom povinné svoje činnosti v povodiach rozumne plánovať a koncepcíne usmerňovať na základe **plánov manažmentu povodí a programov opatrení**, ktoré sú ich súčasťou.

Do vypracovania, prehodnocovania a aktualizácie plánov manažmentu povodí je potrebné aktívne zapojiť všetky zainteresované strany, akými sú napr. odborné organizácie, zástupcovia priemyselného a poľnohospodárskeho sektora, zástupcovia miest a obcí a široká verejnosť. Vzájomná spolupráca a priebežné rokovania všetkých zainteresovaných strán sú predpokladom úspešnej aplikácie plánov manažmentu povodí a ich programov opatrení v reálnej praxi. Z tohto dôvodu sú plány manažmentu povodí sprístupňované odbornej aj širokej verejnosti na vyjadrenie opodstatnených pripomienok, stanovísk, požiadaviek a konzultácií už v štádiu ich prípravy.

Realizované prostredníctvom projektu OP ŽP financovaného z fondov EÚ/ERDF

Vodný plán Slovenska, plány manažmentu čiasťkových povodí, program opatrení

V nadväznosti na požiadavky RSV a v zmysle platného zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách bol v roku 2009 pod gesciou Ministerstva životného prostredia SR vypracovaný **Vodný plán Slovenska**. Jeho súčasťou je:

- **plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja**, v ktorom sú integrované plány manažmentu deviatich čiasťkových povodí tohto správneho územia (t. j. čiasťkové povodie Moravy, Dunaja, Váhu, Hrona, Ipľa, Slanej, Bodvy, Hornádu a Bodrogu), a
- **plán manažmentu správneho územia povodia Visly**, v ktorom je integrovaný plán manažmentu čiasťkového povodia Dunajca a Popradu ako jediného čiasťkového povodia tohto správneho územia.

Vodný plán Slovenska popisuje:

- charakteristiky správnych území povodí (typológiu vodných útvarov, referenčné podmienky, spôsob vymedzenia útvarov povrchových a podzemných vôd),
- chránené územia podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách,
- významné vplyvy na stav vodných útvarov,
- monitorovaciu sieť pre hodnotenie množstva a stavu vôd a chránených území podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách,
- environmentálne ciele a výnimky pre vodné útvary,
- ekonomickú analýzu využívania vody a návratnosti nákladov za vodohospodárske služby,
- **program opatrení na dosiahnutie stanovených environmentálnych cieľov**,
- ochranu pred škodlivými účinkami vôd a klimatickú zmenu,
- spôsob spolupráce orgánov štátnej vodnej správy s verejnosťou na zostavovaní Vodného plánu Slovenska.

Súčasťou Vodného plánu Slovenska je **program opatrení** zameraný na dosiahnutie environmentálnych cieľov stanovených do roku 2015. Opatrenia sú definované pre **významné vodohospodárske problémy**, medzi ktoré patrí:

- znečisťovanie povrchových vôd organickým znečistením,
- znečisťovanie povrchových vôd živinami,
- znečisťovanie povrchových vôd prioritnými látkami a ostatnými chemickými látkami,
- významné hydromorfologické zmeny,
- iné významné antropogénne vplyvy (invázne druhy, mimoriadne zhoršenie vôd),
- znečisťovanie podzemných vôd dusičnanmi, pesticídmi a ostatnými chemickými látkami,
- ovplyvňovanie kvantitatívneho stavu podzemných vôd (odbery, prevody vody, umelá infiltrácia, vypúšťanie vôd do podzemných vôd).

Z prehľadu opatrení vyplýva, že je potrebné:

- intenzifikovať 157 existujúcich čistiarní odpadových vôd, vybudovať 54 nových čistiarní odpadových vôd, dobudovať verejné kanalizácie v 277 obciach,
- komplexne riešiť problematiku malých domových čistiarní odpadových vôd vrátane vypracovania mechanizmu spolplatenia vypúšťania odpadových vôd z týchto zdrojov,
- uplatňovať kódexy správnej poľnohospodárskej praxe v zraniteľných oblastiach,
- prehodnotiť povolenia na vypúšťanie odpadových vôd zo všetkých zdrojov znečistenia vypúšťajúcich odpadové vody s obsahom prioritných a relevantných látok vo vzťahu k stanoveným environmentálnym cieľom (v súlade s novým nariadením vlády SR č. 269/2010 Z. z.),
- spriechodniť toky a habitaty funkčnými rybovodmi alebo biokoridormi,
- dodržiavať minimálne ekologické prietoky pod miestami odberov vody,
- likvidovať environmentálne záťaž,
- identifikovať zdroje alebo skupiny využívaných zdrojov podzemných vôd, ktoré sú príčinou poklesu hladiny podzemnej vody alebo nedodržania požadovaného bilančného stavu alebo ktoré majú významný vplyv na prietok povrchového toku
- vykonať ďalšie opatrenia definované v programe opatrení.

Náklady na realizáciu programu opatrení v SR v rokoch 2010 až 2027 sa odhadujú na 2,7 miliardy eur, ktoré budú financované zo zdrojov EÚ, zo štátneho rozpočtu a z verejného rozpočtu.

Plánovacie cykly

Vodný plán Slovenska je výsledkom prvého plánovacieho cyklu rámcovej smernice o vode, ktorý sa končí v roku 2015 revíziou splnenia environmentálnych cieľov. Po roku 2015 budú nasledovať ďalšie dva plánovacie cykly s termínom ukončenia v roku 2021 a 2027.

Aj v prípade aktualizácie plánov manažmentu povodí bude zainteresovaným stranám vytvorený priestor na spoluprácu pri ich príprave. Spolupráca poskytne dotknutým orgánom štátnej správy, užívateľom vôd, samosprávnym krajom, obciam a verejnosti možnosť ovplyvniť rozhodovanie o ochrane a využívaní vodných zdrojov vo „svojom“ povodí ako aj rozhodovanie o hospodárskych činnostiach, ktoré stav týchto vodných zdrojov ovplyvňujú.

Prvý plánovací cyklus (2009 – 2015)

Plány manažmentu povodí, ktoré tvoria podklad pre vypracovanie prvého Vodného plánu Slovenska:

- boli vypracované a schválené Ministerstvom životného prostredia SR v decembri v roku 2009,
- boli publikované v elektronickej verzii na DVD nosičoch v máji v roku 2011,
- sú dostupné v elektronickej verzii na webovej stránke Ministerstva životného prostredia SR (www.minzp.sk) a webovej stránke Výskumného ústavu vodného hospodárstva (www.vuvh.sk/rsv).

Vodný plán Slovenska, aktuálny pre obdobie 2009-2015:

- bol vypracovaný Ministerstvom životného prostredia SR v decembri 2009,
- bol schválený vládou SR vo februári 2010,
- bol publikovaný v tlačenej podobe a v elektronickej verzii na DVD nosičoch v máji 2011,
- je dostupný v elektronickej verzii na webovej stránke Ministerstva životného prostredia SR (www.minzp.sk) a webovej stránke Výskumného ústavu vodného hospodárstva (www.vuvh.sk/rsv).

Program opatrení, ako záväzná časť Vodného plánu Slovenska:

- bude vyhlásený nariadením vlády SR v prvej polovici roka 2011.

Druhý plánovací cyklus (2016 – 2021)

Aktualizované plány manažmentu povodí a aktualizovaný Vodný plán Slovenska pre obdobie 2016 - 2021 budú spracované a schválené do 22.12.2015. Na vypracovanie, prehodnotenie a aktualizáciu plánu manažmentu každého povodia je určený nasledovný časový a vecný postup:

- 22. december 2012 **vypracovanie a zverejnenie časového a vecného harmonogramu prípravy návrhu plánu manažmentu povodia** a určenie spôsobu a formy jeho sprístupnenia verejnosti,
- 22. december 2012 až 22. jún 2013 **pripomienkovanie/prerokovanie s verejnosťou**
- 22. december 2013 **aktualizácia analýzy charakteristík čiasťkového povodia**, zhodnotenie dopadov ľudských činností na stav povrchových vôd a podzemných vôd a vypracovanie ekonomickej analýzy nakladania s vodami
- 22. december 2013 **vypracovanie a zverejnenie aktualizácie identifikácie významných vodohospodárskych problémov**, ktoré sa týkajú nakladania s vodami, určenie výrazne zmenených vodných útvarov, navrhnutie menej prísnych environmentálnych cieľov, prípadne navrhnutie predĺženia lehôt na ich dosiahnutie.
- 22. december 2013 až 22. jún 2014 **pripomienkovanie/prerokovanie s verejnosťou**
- 22. december 2014 **vypracovanie a zverejnenie návrhu aktualizovaného plánu manažmentu povodia** a jeho sprístupnenie verejnosti
- 22. december 2014 až 22. jún 2015 **pripomienkovanie/prerokovanie s verejnosťou**
- 22. december 2015 **vypracovanie konečného návrhu plánu manažmentu povodia** a zabezpečenie jeho schválenia

Kontaktné miesto na získanie dokumentov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia vôd, Nám. L. Štúra 1, 812 35 Bratislava